

Uchwała Nr XLIX/30/2022

Rady Gminy Bodzechów

z dnia 30 marca 2022 roku

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bodzechów
na lata 2022-2025**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 559) i art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Gminy Bodzechów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się:

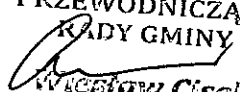
- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bodzechów na lata 2022-2025, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.
- 2) Ramowy Plan Finansowania Zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bodzechów na 2022 rok, stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bodzechów poprzez koordynowanie i nadzorowanie realizacji uchwalonego Programu.

§ 3. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Bodzechów oraz publikację w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Bodzechów.

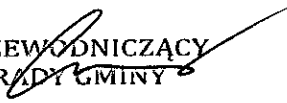
§ 4. Traci moc uchwała Nr XLIII/83/2021 Rady Gminy Bodzechów z dnia 29 listopada 2021 roku w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bodzechów na 2022 rok.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Cisek

U z a s a d n i e n i e

W związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 roku poz.2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. wprowadziła obowiązek, nie później niż do dnia 31 marca 2022 r. przyjąć nowe, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Uchwalone przed dniem 1 stycznia 2022 r. w/w programy zachowują moc nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 2022 r. Z powyższych względów podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Cisek

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLIX/30/2022
Rady Gminy Bodzechów
z dnia 30 marca 2022 roku

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Bodzechów
na lata 2022-2025**

Ostrowiec Św., 2022 rok

SPIS TREŚCI

I. Podstawa prawna	3
II. Wprowadzenie	4
III. Diagnoza problemów społecznych	7
IV. Cele programu i kierunki działań	14
V. Spodziewane efekty realizacji programu	15
VI. Zasady finansowania i realizatorzy programu	16

I. PODSTAWA PRAWNA

USTAWY:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021 poz. 1119 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz.1249)
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 447)
4. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz.559)
5. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1956 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
7. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych.

PROGRAM KRAJOWY:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

PROGRAM WOJEWÓDZKI:

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych województwa świętokrzyskiego na lata 2021-2026

PROGRAMY GMINNE:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bodzechów na lata 2021-2026
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bodzechów na lata 2021-2027

II. WPROWADZENIE

Nikt nie sięga po alkohol po to, aby zachorować. Przeciwnie- każdy kto spożywa alkohol, oczekuje od alkoholu czegoś dobrego- chce poprawić sobie nastrój, ubarwić szarą codzienność, ułatwić kontakty towarzyskie, zrelaksować się. Niektórzy nawet wierzą, że alkohol może mieć korzystne działanie zdrowotne. Choć alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Większość ludzi korzystających z alkoholu robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje w sposób nieuchronny dużą ilość szkód i zagrożeń. Problem ten występuje we wszystkich społeczeństwach. Wielkość szkód związana jest z rozmiarami i stylem konsumpcji napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych¹.

Konsumpcja alkoholu ma bardzo ważny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak również ich rodzin. Spożywanie alkoholu pociąga za sobą powstawanie różnorodnych problemów zdrowotnych, prawnych, społecznych, ekonomicznych itp. Działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bodzechów na lata 2022-2025, zwany dalej „Programem”, określa lokalna strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu oraz stosowania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Ponadto zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi- w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 202 r.- elementem niniejszego gminnego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

W myśl art. 4¹ ust. 1 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Zgodnie z podanym przepisem w szczególności zadania te obejmują:

¹ Państwowa Agencja Problemów Alkoholowych, Szkody zdrowotne i uzależnienia, picie ryzykowne i szkodliwe,

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży. W tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2021 poz. 2469), wprowadzono zasadę, zgodnie z którą realizacja w/w zadań gminy jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy wspólnego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program realizowany jest przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika. Stanowi o tym wspomniany art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Natomiast w ust. 3 wskazano, że gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy obejmujących:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży. W tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem, lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w ramach Programu, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących, przeprowadzoną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust.3.

W ramach gminnego Programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami. Program opiera się na wytycznych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i jest wyrazem dążenia samorządu lokalnego do stwarzania warunków sprzyjających zachowaniu

zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców Gminy Bodzechów, właściwego wychowania młodego pokolenia oraz zachowania ładu i porządku publicznego.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że alkohol pije 2,3 mld ludzi na świecie. Jest on odpowiedzialny za 5% wszystkich zgonów, co oznacza, że w 2016 r. ponad 3 mln osób zmarło w wyniku jego szkodliwego spożywania. Spośród tej grupy 2,3 mln stanowili mężczyźni. Ze wszystkich zgonów mających związek ze spożywaniem alkoholu 28% było efektem obrażeń odniesionych w wypadkach drogowych, aktów przemocy, samookaleczenia, 21% było związanych ze schorzeniami układu trawiennego, 19% z chorobami układu krążenia, pozostałe zaś z chorobami zakaźnymi, nowotworami, zaburzeniami psychicznymi. Na schorzenia spowodowane piciem alkoholu cierpi 237 mln mężczyzn i 46 mln kobiet. Najwyższy odsetek takich osób wśród mężczyzn i kobiet jest w Europie (14,8% i 3,5%) oraz w regionie obu Ameryk (11,5% i 5,1%). Zaburzenia związane z piciem alkoholu są bardziej powszechne w krajach o wysokim dochodzie. Najwyższy wskaźnik średniego spożycia alkoholu można odnotować w Europie pomimo tego, iż jego konsumpcja na mieszkańca spadła od 2010 roku o ponad 10%. Średnie spożycie alkoholu przez osoby, które piją alkohol wynosi 33 gramów czystego alkoholu dziennie. Odpowiada to około dwóm kieliszkom wina (każdy po 150 ml), jednej butelce piwa (750 ml), dwóm kieliszkom alkoholu wysokoprocentowego (każdy po 40 ml). Badania dowodzą, że 44% Europejczyków spożywa alkohol w wieku 15-19 lat, jednakże w wielu krajach spożywanie alkoholu rozpoczyna się o wiele wcześniej. W skali całego świata najczęściej spożywane są alkohole wysokoprocentowe, które odpowiadają za 45% całej konsumpcji, na drugim miejscu jest piwo 34%, a następnie wino 12%. W Polsce najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo 56%, a następnie alkohole wysokoprocentowe 36% i wino 8%. Według danych GUS w latach 2005-2017 konsumpcja wódki, likierów i innych napojów spirytusowych na jednego mieszkańca wzrosła z 2,5 do 3,3 litra. W tym samym czasie spożycie piwa wzrosło z 80,7 do 98,5 litra. Spośród napojów alkoholowych zmniejszyło się jedynie zainteresowanie winami i miodami pitnymi z 8,6 do 6,1 litra.

Na podstawie danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych kształtują się następująco:

Różne kategorie problemów alkoholowych	Populacje osób	W Polsce	W Gminie Bodzechów liczącej 13 233 mieszkańców
Osoby uzależnione od alkoholu	około 2% populacji	około 800.000	około 265
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	około 4% populacji	około 1.500.000	około 530
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholowych	około 4% populacji	około 1.500.000	około 530
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	około 2.000.000-2.500.000	około 662-927
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	około 2.000.000 osób dorosłych i dzieci	około 710 osób dorosłych i dzieci

Z przeprowadzonych badań wynika, że ponad 70% badanych nieletnich spożywa napoje alkoholowe. O nadużywaniu alkoholu informowało około 4% nieletnich i około 5% osób dorosłych. Do upijania się przyznało się około 55% nieletnich (najwięcej w wieku 17 lat) i 38% osób dorosłych. Podkreślić należy, że zarówno o nadużywaniu alkoholu, jak i o upijaniu się informowało znacząco więcej mężczyzn niż kobiet, tak w grupie badanych nieletnich, jak i dorosłych. Upija się około połowa badanych nieletnich dziewcząt i ponad 71% chłopców. W grupie osób dorosłych do upijania się przyznaje się ponad 34% kobiet i 46% mężczyzn. Alkoholem najbardziej popularnym wśród młodzieży jest piwo. Po ten rodzaj alkoholu sięgnęło 44% uczniów gimnazjum i 75% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Drugim pod względem popularności wśród młodzieży rodzajem alkoholu jest wódka, którą piło 28% uczniów gimnazjum i 57% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Dane statystyczne z przeprowadzonych badań wskazują, że w wielu rodzinach występuje przemoc. Najczęściej jest to przemoc psychiczna, następnie, jeśli chodzi o częstotliwość, obserwuje się przemoc fizyczną, ekonomiczną i seksualną. Jako przyczynę przemocy w rodzinie najczęściej respondentów wskazało alkohol.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują również na potrzebę uświadomienia rodziców o negatywnych skutkach zdrowotnych spożywania alkoholu, jego wpływu na rozwój emocjonalny, społeczny, poznawczy dzieci oraz jako przyczynę przemocy psychicznej, fizycznej i seksualnej. Istnieje również potrzeba informowania dotkniętych przemocą o możliwościach otrzymania pomocy i wsparcia psychologicznego.

Wśród przyczyn sprzyjających powstawaniu problemów alkoholowych w literaturze przedmiotu wymienia się m.in.:

- sytuację materialną rodzin;
- długotrwałe bezrobocie;
- przemoc i wykluczenie społeczne;
- dostępność do alkoholu i łatwość jego zakupu.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu oraz od środków psychoaktywnych bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, wzorców zachowań związanych z uzależnieniami, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanych nimi.

Skala zjawiska uzależnień na terenie gminy jest trudna do precyzyjnego określenia, a poziom spożycia alkoholu oraz środków psychoaktywnych są różne w zależności od środowiska.

Szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych to m.in. zaburzenia życia rodzinnego oraz zjawisko przemocy domowej.

Informacje o rozmiarach tego problemu dostarczają dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie, Punktu Konsultacyjnego, Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osoby objęte pomocą GOPS z powodu uzależnień.

	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	alkoholizm	narkomania	alkoholizm	narkomania	alkoholizm	narkomania
liczba rodzin	21	1	19	2	21	2
liczba osób w tych rodzinach	43	1	36	2	40	2

Źródło: Sprawozdania MRPiPS-03 za lata 2019, 2020 i 2021

Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, na przestrzeni kilku ostatnich lat pozostaje na podobnym poziomie. Osoby te często występują również w grupie problemów społecznych wspólnej dla bezrobocia,

ubóstwa, przemocy w rodzinie i bezdomności. Osoby takie motywuje się do podjęcia leczenia.

Liczba wniosków wpływających do GKRPA o leczenie odwykowe

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba wniosków o leczenie odwykowe	27	15	19

Źródło: Sprawozdania z GKRPA za lata 2019, 2020 i 2021

W 2021 r. obserwuje się wzrost ilości spraw zgłaszanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bodzechowie w stosunku do roku poprzedniego.

Niezwykle ważnym ogniwem w systemie pomocy rodzinie z problemem uzależnienia jest Punkt Konsultacyjny działający przy GKRPA w Bodzechowie. Punkt Konsultacyjny świadczy usługi psychologa dla wszystkich mieszkańców gminy, a w szczególności osób będących w kryzysie, uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających, członków rodzin uzależnionych, doświadczających przemocy i stosujących przemoc. Zainteresowanie uzyskaniem wsparcia jest wciąż rosnące.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia oraz kierowanie na leczenie specjalistyczne,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji działających na terenie gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Liczba osób objętych pomocą psychologa w Punkcie Konsultacyjnym.

	2019 r.	2020 r.	2021r.
Liczba osób objętych wsparciem psychologa	40	28	25

Źródło: Sprawozdania z działalności Punktu Konsultacyjnego za lata 2019, 2020 i 2021

Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej).

Liczba założonych Niebieskich Kart z podziałem na podmiot je zakładający

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2019	2020	2021
Razem	34	7	16
Policja	30	7	12
GOPS/MOPS	4	0	4
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bodzechów

W stosunku do roku 2020 nastąpił znaczny wzrost liczby Niebieskich Kart wpływających do Przewodniczącego Zespołu. Zdecydowaną większość Niebieskich Kart zakładają przedstawiciele policji. W 2021 roku nie odnotowano żadnej Niebieskiej Karty sporządzonej przez przedstawiciela GKRPA, służby zdrowia czy oświaty natomiast 4 Niebieskie Karty zostały sporządzone przez pracowników socjalnych ośrodka pomocy.

Liczba grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w skład których wchodził członkowie GKRPA

Lata	Liczba grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny	Liczba grup roboczych w skład których wchodził członkowie GKRPA
2019	27	19
2020	5	4

2021	15	12
------	----	----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bodzechów ora GKRPA

Z analizy powyższych danych wynika, że problem alkoholowy jest jednym z głównych czynników przyczyniających się do agresywnych zachowań i destabilizacji życia rodzinnego.

Liczba osób wskazanych w Niebieskich Kartach jako osoby mogące być ofiarami i sprawcami przemocy

Liczba osób wskazanych w NK jako osoby mogące być ofiarami i sprawcami przemocy domowej		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba ofiar		60	18	40
w tym:	Kobiety	25	6	16
	Mężczyźni	6	1	2
	Dzieci	29	11	22
Liczba sprawców		29	6	16
w tym:	Kobiety	3	1	2
	Mężczyźni	26	5	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bodzechów

Z analizy treści przekazanych Niebieskich Kart wynika, że sprawcami przemocy są najczęściej mężczyźni a ofiarami kobiety i dzieci.

Liczba osób objętych wsparciem psychologa

Lata	Liczba osób objętych wsparciem psychologa	
	Ofiary przemocy	Sprawcy przemocy
2019	7	0
2020	3	1
2021	5	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Punktu Konsultacyjnego.

Osobom uwięzonym w przemoc udzielane jest wsparcie w postaci porad psychologa w Punkcie Konsultacyjnym. Pomoc udzielana jest zarówno ofiarom przemocy jak i

sprawcom. Ponadto psycholog prowadzi działania psychoedukacyjne skierowane do środowisk zagrożonych wystąpieniem przemocy. W 2019 r. z takich porad skorzystało 22 osoby, w 2020 r. – 8 osób a w 2021 r. taką formą pomocy zostało objęte również 8 osób.

Z przeprowadzonej anonimowej ankiety dotyczącej opinii przedstawicieli społeczności lokalnej na temat problemów społecznych występujących w gminie wynika:

1. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy to:

1. uzależnienia
2. wyuczona bezradność
3. dziedziczenie ubóstwa

2. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy:

1. uzależnienia od sieci internetu
2. sięganie po substancje uzależniające (np. alkohol, narkotyki, dopalacze)
3. zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców

3. Przyczynami występowania problemów uzależnień wśród mieszkańców gminy są:

1. indywidualna skłonność do popadania w nałogi
2. niezaradność życiowa
3. bezrobocie, utrata pracy

4. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin:

1. profilaktyka wśród dzieci i młodzieży
2. pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna
3. wspieranie rozwoju grup wsparcia, samopomocowych (np. AA , klubów abstynenckich)

Otrzymane dane stanowią bardzo ważny punkt odniesienia do planowanych działań profilaktycznych. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki spożywania alkoholu czy substancji o niewiadomym składzie ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi.

Znaczną część działań podejmowanych w ramach gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, której adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Bodzechów jest organem prowadzącym. Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny.

W ramach gminnego programu planowane są działania przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, chociaż nie przeprowadzono w tym zakresie diagnozy, gdyż do 2021 r. diagnoza nie wchodziła w zakres gminnych programów. Diagnoza zostanie poszerzona o uzależnienia behawioralne. Są to formy zaburzeń związanych z niekontrolowanym wykonywaniem jakichś czynności, a nie przyjmowaniem środków psychoaktywnych np. hazard, Internet, granie w gry, pracoholizm, kompulsywne kupowanie.

VI. CELE PROGRAMU I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem strategicznym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bodzechów na lata 2022-2025 jest inspirowanie i kreowanie przedsięwzięć oddziałujących w kierunku ograniczenia negatywnych społecznych konsekwencji, w tym szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z:

- używania alkoholu,
- używania narkotyków oraz dopalaczy,
- uzależnień behawioralnych,
- podejmowanie innych zachowań- ryzykownych przez dzieci i młodzież.

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;

- 1) zatrudnienie psychologa w Punkcie Konsultacyjnym oraz wydatki administracyjne- materiały biurowe w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież;

- 1) upowszechnianie wiedzy z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych poprzez zakup materiałów profilaktycznych: prasa, broszury, plakaty, druki ulotek, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne,
- 2) szkolenia członków GKRPA, pracowników socjalnych, pedagogów, nauczycieli, członków Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach edukacji kadr,

- 3) realizacja programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych dla dzieci,
 - 4) realizowanie zorganizowanych zajęć profilaktycznych dla dzieci oraz ich rodzin w świetlicach środowiskowych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz świetlicach wiejskich,
 - 5) wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania przez rodziny, dzieci i młodzież- promowanie zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania wolnego czasu m.in. poprzez finansowanie festynów edukacyjnych, wyjazdy profilaktyczne, pikniki,
 - 6) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.
3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie;
- 1) przeprowadzenie lokalnej diagnozy, obejmującej problemy alkoholowe, narkomanię, przemoc oraz uzależnienia behawioralne, w ramach monitorowania i badania problematyki o której mowa Narodowym Programie Zdrowia,
 - 2) wyjazdy trzeźwościowe w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych, zgodnie z zapisami w Narodowym Programie Zdrowia.
4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 1) kontrola punktów sprzedaży w celu zwiększenia skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 2) w przypadku złamania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

V. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Wzrost świadomości społecznej wśród dzieci i dorosłych na temat szkodliwości i skutków spożywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych oraz innych zagrożeń społecznych.

2. Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej i nikotynowej wśród uczniów.
3. Zmniejszenie ilości zdarzeń wśród uczniów.
4. Poprawa sytuacji życiowej osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych oraz ofiar i sprawców przemocy po uzyskaniu stosownej pomocy w Punkcie Konsultacyjnym.
5. Skuteczna współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz innych zagrożeń społecznych.

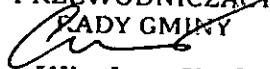
VI. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napojów nieprzekraczających 300 ml oraz wkład własny.
2. Szacunkowa wielkość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań przewidzianych niniejszym programem określa „Ramowy Plan Finansowania Zadań” określony w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bodzechów na lata 2022-2025 zwany dalej „Ramowym Planem”. Ramowy plan finansowania zadań na lata 2023, 2024 i 2025 zostaną przyjęte w drodze odrębnych uchwał Rady Gminy Bodzechów, zmieniających niniejszy Program, po uchwaleniu budżetu gminy na dany rok.
3. Realizatorzy programu:
 - 1) Urząd Gminy Bodzechów,
 - 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie,
 - 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 4) Placówki oświatowe z terenu gminy.
 - 5) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.
4. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady wynagradzania członków:
 - przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy,

- zaproszenie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i poddania się leczeniu odwykowemu,
- jeżeli osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, uzasadnione jest skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych (psycholog lub specjalista psychoterapii uzależnień i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (art. 25 ustawy),
- przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego (art. 26 ust. 3 ustawy), do której należą: opinia wydana przez biegłych, protokół z rozmowy z osobą zgłaszającą do komisji przypadek nadużywania alkoholu, protokół z rozmowy z osobą uzależnioną od alkoholu, o ile do takiej rozmowy doszło, inne informacje w sprawie, jeśli osoba uzależniona nie stawiała się na rozmowę w terminie wskazanym przez komisję ani też na badanie przez biegłych, co do wniosku należy dołączyć informację o podjętych w tej sprawie czynnościach (liczba i terminy wezwań wraz z informacją o niestawieniu się osoby wzywanej),
- złożenie wniosku o wszczęciu postępowania do sądu rejonowego właściwego miejscu zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust.3 ustawy).

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę w Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie:

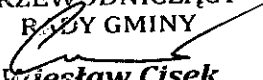
- 1) Przewodniczący w wysokości 800 zł. brutto miesięcznie,
- 2) pozostali członkowie Komisji w wysokości 310 zł. brutto miesięcznie,
- 3) dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zwrotu kosztów dojazdu na szkolenie w wysokości należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszar kraju oraz poza granicami kraju.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Cisek

Załącznik Nr 2 do Uchwały XLIX/30/2022.
Rady Gminy Bodzechów
z dnia 30 marca 2022 roku

**RAMOWY PLAN FINANSOWANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH
W GMINNYM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA GMINY BODZECHÓW NA 2022 ROK**

Lp.	Rodzaj działania	Wielkość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań (zł.)
1.	Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.	20 000,00
2.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież.	270 000,00
3.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	22 077,00
4.	Zabezpieczenie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Bodzechów w tym pokrywanie kosztów wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu, opłat sądowych oraz opłat komorniczych.	40 000,00
RAZEM		352 077,00

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Cisek